

Sinteza propunerilor și obiecțiilor

la proiectul hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari și a modelului licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar.

Nr	Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Conținutul obiecției sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	Ministerul Afacerilor Interne	<p>La proiectul Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari:</p> <p>Proiectul menționat a fost elaborat fără o consultare prealabilă cu Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției, în continuare (CTCEJ) și Departamentul Poliției de Frontieră.</p> <p>În cadrul Ministerului Afacerilor Interne activează în jur de 160 experți judiciari, dintre care cel mai mare număr în cadrul CTCEJ (145 experți judiciari), iar în cadrul Departamentului Poliției de Frontieră activează 9 experți judiciari, care efectuează peste 35 de genuri de expertize judiciare.</p> <p>Crearea structurii respective sub egida Ministerului Justiției va birocratiza procesul de evaluare a experților-judiciari și candidaților la aceste activități.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La elaborarea proiectului instituțiile menționate și-au exprimat opinia cu privire la crearea comisiilor de calificare și evaluare în cadrul fiecărei instituții de expertiză judiciară, care însă nu a fost acceptată de participanții la elaborarea proiectului de act normativ.</p> <p>Atribuirea persoanei calitatea de expert judiciar în urma unei proceduri cu condiții clar prestabilite, transparente și echitabile, asigurată de o singură structură de nivel național, nu va face decât să asigure sistemul de expertiză judiciară cu experți judiciari cu o înaltă calificare și cu o reputație ireproșabilă.</p> <p>Cu atât mai mult că proiectul dat a fost remis la avizare autorităților interesate, inclusiv MAI.</p>

	<p>Ședințele Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari urmează să se desfășoare în cadrul instituției publice de expertiză judiciară, spre exemplu CTCEJ, or, în raport cu alte instituții, în cadrul acestei structuri activează cel mai mare număr de specialiști și se efectuează peste 30 genuri de expertize judiciare, la care participă și angajații din cadrul Departamentului Poliției de Frontieră.</p> <p>Totodată, în conformitate cu procedura operațională din cadrul IGP al MAI, fiecare specialist-criminalist susține examenul de evaluare în vederea obținerii permisului de efectuare a acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Examenul de evaluare în vederea obținerii permisului de efectuare a acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații urmează a fi organizat pe intern.</p>
	<p>La pct.9, pct.15 și 16 se vor revedea sintagmele „pct.3 lit.a)” și, respectiv, „pct. 3 lit.b)”, întrucât pct.3 al Regulamentului nu este alcătuit din litere. Astfel, aceste sintagme urmează a fi substituite, după caz, cu sintagmele „pct. 4 lit. a)” și, respectiv, „pct. 4 lit. b)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>În scopul asigurării comprehensivității, pct. 10 urmează a fi redat cu următorul conținut: „10. Secretariatul Comisiei de calificare și evaluare prezintă președintelui Comisiei de calificare și evaluare, la începutul fiecărui an, listele experților judiciari de categoria întâi sau superioară, pentru fiecare specialitate de expertiză judiciară separat, conform Registrului de stat al experților judiciari care este deținut de Ministerul Justiției. Instituțiile publice de expertiză judiciară și birourile de expertiză judiciară comunică imediat orice modificare ce survine în listele prezentate.”.</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea mai jos explicația la propunerea Centrului Național de expertize judiciare pe lângă Ministerul Justiției, în privința pct. 10 din Regulament.</p>
	<p>Pct. 13 se va revizui, deoarece conținutul acestuia este unul confuz.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>În scopul eliminării inechității în ceea ce privește remunerarea membrilor Comisiei, considerăm oportun excluderea la pct. 32 a sintagmei „cu excepția funcționarilor publici”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		Din punct de vedere al tehnicii legislative, considerăm oportun includerea în Regulamentul privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari și în Regulamentul privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari a unui nou capitol „Dispoziții finale și tranzitorii”.	Nu se acceptă. Prezența unor astfel de capitole nu este obligatorie și nici justificată.
		În același timp, cuprinsul proiectului urmează a fi redactat conform art. 46 alin. (2) al Legii nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care prevede că conținutul proiectului se expune în limbă simplă, clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.	Nu se acceptă. Prevederile date au fost respectate.
2.	Ministerul Sănătății	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
3.	Ministerul Apărării	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
4.	Serviciul de Informații și Securitate	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
5.	Direcția Justiției a Găgăuziei (Gagauz Yeri)	Aprobarea acestor Regulamente este indispensabilă pentru reglementarea activității experților judiciari și asigurarea sistemului de expertiză judiciară cu experți judiciari de o înaltă calificare și o reputație ireproșabilă. Aprobarea respectivelor norme va fi eficientă în ridicarea calității actului de justiție.	Se acceptă.
6.	Procuratura Generală	Cu referire la proiectul Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari: 1. Dat fiind faptul că proiectul Regulamentului în integritatea sa reglementează exclusiv cadrul de admitere a persoanelor în profesia de expert judiciar, propunem, în titlu, sintagma „a experților judiciari” a se substitui cu textul „pentru obținerea calității de expert judiciar”, întrucât	Nu se acceptă. Proiectul Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari reglementează

	<p>pentru experții judiciari deja în funcție, va fi elaborat Regulamentul privind procedura și criteriile de evaluare a activității și performanțelor experților judiciari, aprobat prin ordinul comun al Ministerului Justiției și conducătorilor instituției publice de expertiză judiciară.</p> <p>2. Totodată, propunem ca modelul fișei de examinare prevăzut la pct. 26 din proiect să fie anexă la prezentul Regulament, or candidații trebuie să cunoască din timp fișa de examinare pe care sînt obligați să o completeze înainte de a începe rezolvarea testului grilă.</p>	<p>anume organizarea și desfășurarea examenului de calificare a experților judiciari.</p> <p>Nu se acceptă. Fișa de examinare este o chestiune de procedură și nu implică eforturi sau cunoștințe speciale la completare. Scopul acesteia este de a codifica lucrările și a indica în ea notele obținute de candidați.</p>
	<p>Cu referire la proiectul Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari:</p> <p>1. La pct. 3 din proiect, cuvîntul „Comisiei” a se substitui cu cuvîntul „Comisia” (forma gramaticală corectă).</p> <p>2. Propunem completarea proiectului Regulamentului cu prevederi ce țin de criteriile de selectare și condițiile ce trebuie să le întrunească membrii Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, deoarece proiectul prevede numai modul de selectare a acestora.</p> <p>3. La pct.6 din proiect, în scopul respectării criteriilor de claritate și previzibilitate, propunem substituirea sintagmei „un nivel înalt de calificare” cu sintagma „categoria întâi sau superioară”, întrucît acesta ar corobora cu pct.5 din proiect, potrivit căruia membrii Comisiei de calificare și evaluare sunt experți judiciari de categoria întâi sau superioară.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Condițiile ce trebuie să le întrunească membrii Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari sunt prevăzute la pct. 5 - 7 din Regulament.</p> <p>Nu se acceptă. Anume o astfel de reglementare este corectă și e cea dorită. În situația cînd în specialitatea pentru care se desfășoară examenul de calificare/evaluare nu va exista un expert judiciar de categoria întâi sau superioară, atunci va fi invitat un specialist în domeniul respectiv, care se bucură de reputație ireproșabilă și deține un nivel înalt de calificare.</p>

		<p>4. Propunem completarea proiectului Regulamentului cu prevederi ce țin de obligațiile membrilor Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari și răspunderea ce survine în caz de încălcare a acestora, de vreme ce proiectul prevede numai atribuții ce țin de sfera de activitate, de competență a membrilor Comisiei de calificare și evaluare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Drepturile și obligațiile membrilor Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari sunt prevăzute sau reies din prevederile Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, Regulamentul privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari și Regulamentul privind procedura și criteriile de evaluare a activității și performanțelor experților judiciari. Din însăși denumirea Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari este clar că acesta nu este un statut al membrilor Comisiei de Calificare și evaluare, dar reglementează activitatea acesteia.</p> <p>Răspunderea membrilor Comisiei de calificare și evaluare survine conform prevederilor legale generale, iar pe de altă parte în Regulamentul privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare la pct. 13 sunt prevăzute cazurile de încetare a calității de membru al Comisiei de calificare și evaluare.</p>
		<p>Cu referire la modelul licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar, comunicăm lipsa de obiecții.</p>	
7.	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Pe marginea proiectului regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari:</p> <p>Luînd în considerare că în Republica Moldova doar Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” (ce instruește studenți în domeniul expertizelor criminalistice) și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (ce</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>instruiește studenți în domeniul expertizelor medico-legale) pregătește experți judiciari, propunem substituirea din cuprinsul pct.4, lit.b) a sintagmei „doi reprezentanți ai mediului academic cu specialitatea în domeniul criminalisticii” cu sintagma „cîte un reprezentant din mediul academic al Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Sănătății, care participă la formarea experților judiciari”. Deoarece, reprezentanții mediului academic nu desfășoară activitate de expertiză, iar conținutul cursurilor academice de criminalistică asigură doar o parte teoretică a activității. Prin urmare, doar reprezentanții Academiei de Poliție și cei ai USMF dispun de cunoștințele necesare pentru a evalua experți judiciari.</p> <p>La pct.6 după sintagma „va fi ales” urmează a se completa cu sintagma „cel puțin”, deoarece cel puțin trei membri ai Comisiei sunt calificați în specialitatea pentru care se desfășoară examenul de calificare și evaluare. Notăm că autorul a prevăzut că în cazul inexistenței expertului în domeniu va fi ales un membru din domeniul respectiv, ceea ce nu este oportun, or pot fi aleși mai mulți specialiști din domeniu pentru a suplini lipsa experților calificați în specialitatea pentru care se desfășoară examenul de calificare și evaluare.</p> <p>Observăm că la pct.9, 15 și 16 s-a produs o eroare tehnică, astfel urmează a fi substituit „pct.3” cu „pct.4”.</p> <p>Recomandăm autorului excluderea pct. 25, deoarece admiterea aceleiași componente să soluționeze cererile de contestații nu respectă principiile obiective și echitabile în examinarea repetată a lucrărilor, ceea ce generează un risc sporit de defavorizare a candidaților care contestă rezultatele. Scopul contestării rezidă în reevaluarea aceleiași lucrări de</p>	<p>Nu se acceptă. O astfel de modificare nu este corectă, nu pot fi aleși mai mulți specialiști din domeniu pentru a suplini lipsa unui expert calificat în specialitatea pentru care se desfășoară examenul de calificare și evaluare. Oricare lipsă a unui expert va fi suplinită cu un singur specialist și nu mai mulți.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	---

	<p>persoane diferite pregătite în domeniu pentru a determina dacă rezultatul a fost unul obiectiv sau nu, iar admiterea reevaluării de către aceeași componentă ar reda contestării un caracter mai mult formal decât obiectiv.</p>	
	<p>Pe marginea regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari:</p> <p>La pct. 4 din proiectul regulamentului, autorul prevede un set de acte suplimentare, altele decât cele prevăzute la art.43 alin.(2) lit.b)-h) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertizei judiciare. Stipularea în două acte diferite a actelor necesare pentru admiterea la examenul de calificare va crea confuzii, or lista prevăzută în lege este una exhaustivă, fapt ce poate duce în eroare solicitanții la depunerea actelor. La fel, o astfel de reglementare acordă Comisiei discreții de a accepta doar actele prevăzute de lege de la unii solicitanți, în timp ce alții vor fi respinși pe motivul depunerii actelor în mod incomplet. Recomandăm autorului amendarea art.43 din Legea nr.68/2016 cu actele prevăzute în proiectul regulamentului la pct. 4 întru asigurarea unei clarități subiecților care vor aplica normele prenotate.</p> <p>La pct. 10 din regulament, propunem completarea normei cu sintagma „pînă la desfășurarea examenului de calificare” pentru a exclude posibilitatea persoanelor care nu au depus toate actele necesare de a participa la examen.</p> <p>Subsecvent, la pct.22 autorul prevede desfășurarea probei scrise și probei orale în aceeași zi. Menționăm că susținerea ambelor probe în aceeași zi este o cerință excesivă față de candidați, care riscă să obțină un calificativ mai scăzut din cauza suprasolicitării intelectuale. Recomandăm</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>susținerea probei scrise și a celei orale în zile diferite cu o pauză de câteva zile între ele pentru a oferi ocazia unei pregătiri suplimentare solicitanților.</p> <p>Concomitent, remarcăm că la pct.37 autorul a consacrat că notele candidaților se supun votului, însă nu a prevăzut modalitatea de vot. Atenționăm asupra faptului că proba orală este expusă unui grad de subiectivism mai mare decât cea scrisă, prin urmare întru asigurarea transparenței procesului de stabilire a notelor este oportună completarea normei după sintagma „notele finale” cu sintagma „cu o majoritate simplă”.</p> <p>Totodată, pct. 49 prevede că Comisia de calificare și evaluare soluționează cererile de contestație. Astfel, aceeași componentă a Comisiei reanalizează examenul, ceea ce poate genera o reevaluare formală și inechitabilă. Pentru a asigura reevaluarea obiectivă a examenului, considerăm judicioasă reevaluarea acesteia de către persoane terțe, care nu au participat la evaluarea inițială a examenului sau cel puțin includerea unor persoane noi în componența Comisiei care soluționează contestațiile.</p>	<p>Nu se acceptă. Modalitatea de votare a membrilor Comisiei de calificare și evaluare este prevăzută la pct. 26 din Regulamentul privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

8.	<p>Centrul Național de expertize judiciare pe lângă Ministerul Justiției</p>	<p>La Regulamentul privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari</p> <p>Capit. II, p.4 lit. b) - sintagma „...cu specialitatea în domeniul criminalisticii” de înlocuit cu „câte un reprezentant din mediul academic al MAI și MS, care participă la formarea experților judiciari”, având în vedere că în RM nu există instituții superioare de învățământ care ar pregăti experți judiciari, decât doar în cadrul Academiei Șt. cel Mare” –MAI, care instruieste studenți în domeniul expertizelor criminalistice și USMF –MS, care instruieste studenți în domeniul expertizelor medico-legale.</p> <p>Includerea în comisie a reprezentanților mediului academic cu „specialitate de criminalistică”, după cum este scris în proiect, nu este corectă din punctul de vedere a faptului, că ei nu au nimic comun cu activitatea de expertiză. Conținutul cursurilor academice de criminalistică nu prezintă materie de expertiză, ci doar o vedere generală asupra domeniului dat de activitate, utilă pentru ordonatori (beneficiarii serviciilor de expertiză). Profesorii de specialitatea dată nu sunt competenți în probleme de metode, investigații aplicabile pentru soluționarea sarcinilor legate de domeniile cunoștințelor speciale.</p> <p>Profesorii de criminalistică nu sunt deținători de cunoștințe speciale. Criminalistica fiind o știință destinată descoperirii infracțiunilor cu statut de ghid, cuprinzând teoria, tehnica, tactica și metodologia criminalistică, dar nu spectrul întreg de domenii ale științelor naturale (inginero-tehnice, medicale, biologice, chimice, fizice, contabile, construcții, auto-tehnice, merceologice, etc.) pe care le utilizează experții de diferite specialități în activitatea lor de investigare a probelor.</p> <p>Binevenit ar fi prezența în cadrul comisiei a specialiștilor în expertologie (știință diferită de criminalistică), care sunt lipsă în țară, de aceea, cel mai potrivit profil din mediul academic necesar în comisia dată este cel propus, anume persoane care instruiesc în domenii de expertiză, adică formează experți, din păcate prezenți la moment numai în aceste două instituții de învățământ. Doar reprezentanții acestor specialități corespund scopului comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, de aceea insistăm</p>	<p>Se acceptă.</p>
----	---	--	---------------------------

		<p>asupra utilizării anume a acestui criteriu de selecție a membrilor specificați la acest punct.</p> <p>Capit. II, p.6 după cuv. „...va fi ales” de completat cu „cel puțin”, deoarece în cazul absenței tuturor trei experți de specialitatea cerută să nu fie confuz;</p> <p>Capit. II, p.9, 15,16 „...pct.3” de înlocui cu „4” – greșeală tehnică;</p> <p>Capit. II, p.10, de exclus, din motivul, că:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Pe parcursul anului survin schimbări atât în ceea ce privește gradul de calificare al expertului judiciar, cât și în ceea ce ține de activitatea experților (pleacă, decedează, concedii de îngrijire a copilului, schimbă genul de activitate, etc.); * În orice moment lista persoanelor care dețin calificările și gradele respective se accede pe pagina Web MJ, astfel cu 10 zile înainte de elaborarea proiectului de ordin este suficient pentru identificarea persoanelor care dispun de specialitatea utilizând lista, care permanent este actualizată, în dependență de rezultatele obținute de către experți la evaluarea performanțelor și a calificărilor. * Astfel, la începutul anului poate fi o componentă a listei, care să nu corespundă de loc chiar și pentru primele trei luni ale anului, etc. 	<p>Nu se acceptă. Urmează a fi interpretat corect prevederea, așa după cum este reglementată, dar nu altfel. Pentru fiecare expert judiciar lipsă se va alege un specialist în domeniu și nu mai mulți.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Respectiv se modifică pct. 11 care devine pct. 10, iar textul „listelor comunicate de instituțiile publice de expertiză judiciară și birourilor de expertiză judiciară” se substituie cu textul „în baza Registrului de stat al experților judiciari”.</p>
		<p>La Regulamentul privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari și la modelul licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar propuneri nu sunt.</p>	
9.	Centrul de Medicină	Regulamentul privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari:	

Legală pe lângă Ministerul Sănătății	1) la punctul 6, după sintagma „...membru al Comisiei de calificare și evaluare va fi ales” a se completa cu sintagma „cel puțin”; 2) la punctul 9, referința la pct. 3 a se modifica în 4; 3) la punctul 15, referința la pct. 3 a se modifica în 4; 4) la punctul 16, referința la pct. 3 a se modifica în 4; 5) optăm pentru excluderea unui reprezentant al mediului academic cu specialitatea în domeniul criminalisticii din Comisie și înlocuirea acestuia pe post de vicepreședinte de către un reprezentant al unei instituții publice de expertiză judiciară din sistemul MS sau MAI.	1) Nu se acceptă. A se vedea mai sus. 2) Se acceptă. 3) Se acceptă. 4) Se acceptă. 5) Se acceptă parțial. În cazul lipsei președintelui Comisiei acesta va fi înlocuit de directorul adjunct al Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției.
	Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare a experților judiciari: 1) la punctul 4 lit. a), după sintagma „...biroul de expertiză judiciară” a se completa cu sintagma „sau diploma eliberată în condițiile art. 41 alin. 9 al Legii”; 2) la punctul 37. sintagma "notele finale" a se înlocui cu sintagma „nota finală”; 3) proiectul Regulamentului nu prevede condițiile de desfășurare a reexaminării (termeni, condiții).	1) Se acceptă. 2) Se acceptă. 3) Se acceptă. Se reglementează procedura de contestare.

MINISTRU

Vladimir CEBOTARI